Byxe oronuudai proletaartnar, negedegtiil

№ 174 (2207)
1937 onoi Ijyyliin
30
PIAATNICA

14-xi ZILEE GARNA

Buriaad-Mongoloi Ynen

Byxexolboonoi Komuniis (bolьşeviig) Paartiin Buriaad-Mongoloi Mozlin Komiteedai, Buriaad-Mongoloi Avtonoomito Soveed Socialiis Respyyblikiin Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai ǰyder byriin gazeeta

Redaakelin aadres:
Ulaan-Yde goorod,
Ceentrsojauziin, 19.

№ sen 10 mynge.

Bolьşeviiguudai xelehen ygenь xehen xereghee ondoo boldoggyi

Soveed zasagai togtoloor, Nikolai Ivaanoviç Jezoov Leeninei oorden xaira abba.

Deede ba bolxotoiş xaira daa. Nyxer Jezoovii aradai erxim xybyydei negeniinь geeşe, Leenin—Staalinai paartiin xybyyn geeşe geze soveed oron medexe. Baaxan nahanhaa revoliyycede, paartida orohon piiterei proletaari, Jezoov xadaa komuniizmiin tyloo temesegşedei tyryy zergede xorin zilhee ylyyxen jabaza baina. Grazdaan dainai yjede ulaanarmiinxiŋai xesegyydei seregei komisaar jabahan, socialiis baiguulaltiin udaadaxi zilnyydte udaridaxii partiijna xydelmerişen jabahan, nyxer Jezoov bolbol **xelehen ygiinь xehen xereghee xezeedeş ondoo boldoggyi bolьşeviigai** şinze tyxelii yzyylene. Jezoovii iime geze manai paarti medexe, Jezoovii iime geze Soveed Xolboonoi azalşan oloniite medexe.

Zasag bolbol „**zasagai daabariii dyyrgexe talaar dotoodo xeregei Arkomaadai oorganuudii xytelberilexe xeregte imagta jixe amzaltanuudii tuilahanainь tyloo**“ nyxer Jezoovto Leeninei Oorden xaira olgoo. BK(b) Paartiin Centraalьna Komiteedai sekretaarь nyxer Jezoovii Dotoodo xeregei Arkoomai ton xariuusalgatai revoliycioonno tuşaalda manai paartiiin oruulhanhaa xoişo 9 hara yşee boloogyi baina. Paartiin, iime tuşaalda tabihan xyn xadaa, aguu jixe revoliycioonno heremze ba xatuu dura zorig, bolьşeviigai xursa niyden ba emxidxexe talaant, xemzeeleşegyi uxaan ba proletaariin narin bergeg janza—egeel ene şanarii olohon baixa. Ene şanarii nyxer Jezoov gaixamşagaar xaruulaa. Dotoodo xeregei arkomaad bolbol Jezoovai xytelberi ba byxe paartiin tuhalamza dooro jabaza, manai gojo sariuun gazarii şpioonuud, xorologşod ba diversaantnuudai burtag uurxaihaa seberlee.

Dotoodo xeregei Arkomaadai oorganuudai istoori bolbol nyxer Staalinai xelehen ygiin johoor, „byrzyinerte saxilgaan, revoliyyciin xysete xaruul, proletaarnarai xursa helme“ baixii tomilohon baina. Buzagai predaatelь ba socialiizmiin daisan Jagooda bolbol manai helmiin eriii moxoodxoxii, tereenei soxiltii eeriingee tuhamarşad—trockiis, baruun ba busa şpioon-xorololgiin baandahaa xolodxoxii oroldohon baina. Staalinai Centraalьna Komiteedai elьgeehen nyxer Jezoovai bulad xatuu gar bolbol Dotoodo xeregei Arkomaadai oorganuudta bolьşeviig zuram baiguulhan ba şine eneergieer xujaglagdahan, Dotoodo xeregei arkomaadai xydelmerilegşed bolbol byxe paartiin tuhalamzaar xarşa etegeedyydei uurxainuudii yi buta soxihon baina. Kapitaliis gyrenyydei razveedkanuud bolbol hyylei xedexen hara soo SSSR-te eliryylegdehen eehediingee xeden arbaad şpioonuudii şanalaza baina.

Manai exe oronoi daisad bolbol SSSR-dexi eeriin troockobuxaarinai şpionaaz-xorololgiin agentuurada jixe etigeltei baigaa. Tedener bolbol ede agentuuranuudaigaa tuhalamzaar manai azaxuin ba oborooniin xyse şadalii huladxaxa ba ebdexe, manai oronoi baidalda hyidxel xexe geze naidabaritai baidag baigaa. Enenь ebderee! Şpioonuudai gol uurxainь oldoo, eliryylegdee, yi buta soxigdoo!

Nyxer Jezoov bolbol busa xariuusalgata tuşaalnuudtaş baixadaa, Dotoodo xeregei Aradai Komisaarai tuşaaldaş baixadaa, xelehen ygiinь xehen xeregtejee ondoo boldoggyi, Staalin xydelmeriiin stiilei zişeeji xaruulaa. Paartiin byxii geşyydli, partiijna bişe byxii bolьşeviiguudii iime yzel bodoloor xymyyzyylxe, xydelmeriiin iime stiilьde hurgaxa—egeel ene xadaa partiijna organizaaca byriiin gol zorilgonuudai negen myn. Tiigebeş, gojo haixan yge xelexeer belen baidag, „xexe xeregtei“. „gyisedxexe xeregtei“, „şinedxexe xeregtei“ geze çaas byxenee deklamiirovalka şadabaritai şaşaguud biden de yseen bişe. Iime xynyyd bolbol, bodoto xereg deeree, tedende daalgahan xydelmeri deere bolьşeviig şin xatuu baixa jabadalii xaruuldaggyi, ber xeşeelei urda aidag baina. Ede ner xadaa, bolьşeviizmtai jamarş xamaagyi ymexei xynyyd geeşe geze eli bişe gy! Xenei xelehen yge xehen xereghee ondoo bolnogyib, xende paartiiin aşag tuha jyynheeş jixeb, terel xadaa,—bodoto bolьşeviig geeşe.

Leenin—Staalinai paartiiin guşan zilhee ylyyxen sagai istoori sooxi tereenei onso eere şinzenyydei negiinь jyyb gexede, paartiiin ba tereenei Centraalьna Komiteedai yge xadaa, xehen xereghee ondoo boloogyi baina. Eneen tuxai xydelmerişen oloniite medegş hen, medezeş baina, tiimel xadaa, eeriin bolьşeviig paartiiin ygede, manai BK(b) Paartiiin Centraalьna Komiteed ba Soveed zasagai ygede xydelmerişen angiiin etigexe etigel zailaşagyi boloo. Manai paarti bolbol ene, bolьşeviig, Leenin—Staalinai onso şinzeer Soveedai xeden milioon patriooduudii xymyyzyylee. Yşee xojor zilei saanatee kabaleeriiin istoorido yzegdeegyi jixe ajan zamii amzaltatai dyyrgehen, tyrkmeenei morioor Moskvaa oşogşodto ygehen amarşalalga dotoroo nyxer Staalin iigeze temdeglee hen:

„Gansal, zorihon zorilgiin eli todo baixa jabadal, ene zorilgii gyisedxexe xeregte xatuu şanga baixa jabadal ba byxii, ali byxii xaaltanuudii ebdexe şin xatuugai xaraakter,—ede xadaa iime aldarta ilaltii xangaza şadana.

Komuniistnarai paarti bolbol ede şanarii manai yrgen exe oronoi byxii yndeheten azalşanai dunda bolbosoruuldag xadaa, eehedtee bajar xyrgeze şadaxa baina.“

Tereenhee xoişo yngerhen xojor zil bolbol, paartiaar xymyyzyylegdehen ene şanar xadaa, byri jixeer yrgeden delgerze baina gehen xeden mingan şine ynemşelelgenyydii ygee. Azyiledberiiin gazar, traansport, xydee azalai, Ulaan Aarmidaxi xeden zuugaad, mingaad tyryy zonoi geroiizm eneenei bodoto todorxoi yzyylemzenь bolxo baina bişe gy! Zaluu ulaanseregyyd bajarai tangarigai yge bolbol azabaidalda, geroilig xeregte, xile deere, ulas oron dotorş bejelyylegdene.

Eeriingee ygenyyd, eehediingee ujalganuudii todo honoroor ba xatuugaar dyyrgehenei, staxaanovtanai—metalluurgiinxidai, maşiina bytеegşedei, tymer zamiinxidai, şaxtioornuudai, traktoriistnarai, kombajanşadai, xlopkovooduudai malazalşadai ygehen, azalai şine rekoordnuud tuxai xeden şine faaktnuudii yder byri bidende asarana. Manai lioodçiguudai tankiistnarai, xiliin saxiuulşadai, Aarktikiin mylihen daidii ba Vostoogoi elehen gubinuudii şinşelegşen... Manai byxii Exe oron geroinuudai oron bolzo baina!

Egeei edeende, soveedai patrioooduudai yseze baigaa geroilig xeregte—manai xysen komuniizmiin xeregei esesei ilaltada bexi etigelei gulamta baina. Xelexedee nege, xereg deeree ondoo baidag ymexei, xuurmag xynyydii paarti bolbol zamhaa xolodxoi zailuuldag, jyyb gexede, edener xadaa, bodoto bytеelei xydelmeride, manai byxii aradai geroilig oroldolgiin aşagii halgaxii oroldohon, xydelmerişe angiiin daisantai temesexe bodoto temeselde şadabarigyi baina.

Daisad yşee bii, xoişodooşbaixa. Faşiis razveedkanuud bolbol eliryylen usadxagdahan şpioonuudaigaa orondo, şine şpioonuudii tabixii oroldono. Tee, ene şine şpioonguud ba diversaantnuudai manai orondo eliryylegdeed, usadxagdaxa baihaniinь myn labtai. Nyxer Nikolai Ivaanoviç Jezoovoor xytelberilegdehen, Dotoodo xeregei Arkomaadai aldarta xydelmeri xadaa, eneende barimta bolno. Gansal manai Soveed orondo manai razveedka bolbol byxii aradai negenhee negen xyrter, jahanahaa jaha xyrter baidag, manai razveedka bolbol milioon tooto azalşanhaa—partiijna ba partiijna bişe bolşeviiguudhaa xysete ba byri bodoto tuhalamza abdag,—iimel faakt xadaa, eneende barimta bolno.

Soveedai razveedka bexizeze, urgaza, şangadaza baina. Soveedai razveedka bolbol xydelmeriiin gaixamşag zişeeji xaruulana. Soveedai razveedka jireedyi sagaa jyyş xeze şadaxa şadabaritai, tereenee xaruulxanь labtai baina! Manai exe oronoi diildeşegyi xyse şadalda tyşehen, soveedai razveedkii xerem, soveedai razveedkiin soxiltonuudai xysii faşiis razveedka yşee mederheer!

Dotoodo xeregei Arkomaadai oorganuudai xydelmeri bolbol xydelmerişen angiiin xeregei, socialiizmiin xeregei gol şuxala xubi myn geze oloniite araduud mededeg. Dotoodo xeregei Arkomaadai xydelmeri bolbol manai gaixamşag Exe oronoi agaarii kapitaliizmiin bideniii xoroloxoo hanadag ymexei yzenji ba xoro şarahaa seberlodeg baina geze oloniite araduud mededeg. Dotooto xeregei Arkomaadaixinda tuhalaxadaa eehediigee tuhalana geeşebdi, aradai bytеehen, socialiis gyrenei xyse şadalii butargaxaa oroldodog, SSSR-ei aradzoniii pomeeşiguud ba kapitaliistnuudai zasagai medelde oruulxii oroldodog, byxii gaadinuudii usadxaxa jabadalda tuhalanabdi geze oloniite araduud mededeg. Nyxer Jezoovoor tolgoiluulhan Dotoodo xeregei Arkomaad bolbol—ene xadaa, revoliycioono hergeg xaruul, xydelmerişe angiiin jalarama helme geeşe geze oloniite azalşan mededeg. Byxii arad bolbol ene helmii eehediingee garta bariza baina. Tiimel xadaa bolşeviiguudai paarti ba tereenei Centraalьna Komiteedoor tolgoiluulhan, **azalşan oloniitiin xeden milioon nyden, xeden milioon şixen, xeden milioon gar Dotoodo xeregei Arkomaadta bii, yşeeş olon bolxo. Iime xysen ilagdaşagyi!**

(„Praavdiin“ tyryy bişeg).

SSSR-ei CGK-ai PREZIIDIYMDE

Ijyyliin 27-do SSSR-ei CGK-ai preziidiymei zasedaani bolzo, xaira olgogdohon nyxedyydte oordenuudii ygebe.

SSSR-ei CGK-ai sekretaarь nyxer Goorkin Dotoodo Xeregei Arkoom, gyrenei ajuulgyiji saxixa generaalьna Komisaar nyxer **Nikolai Ivaanoviç Jezoovoi** nerii anxa duudaxadanь, tende baigşad, daişalxii Arkoom, nyxer Staalinai oiriin nyxer ba bolьşeviig paartiin ynen şudarga xybyyn de xyl deeree bodzo bajar xyrgebe. Tedener bolbol nyxer Jezoovoi niuur deere socialiizmiin daişalalgii xiorxe xursaar saxigşad, trockiis-buxaarintnai ba faşiizmiin aagentnuud myn bolxo—şpioon,diversaantnuud ba xorotoniii xaira gamgyi yndeheerenь usadxagşad aldarta dotoodo xeregei Arkomaadiinxidta bajar xyrgene. Zaal soo nerjeme aplodismeent bolzo „Uraa“ xaşxaraldana.

Mixaiil Ivaanoviç Kaliinin nyxer Jezoovto oordeniii ygexe zuuraa tereniii taalana.

Nyxer Jezoov SSSR-ei CGK-ai preziidiymde xandaza yge xelebe.

Tereenei hyyleer zasagai onso şuxala daabarinuudii zişeete hainaar ba şin zorigtoigoor gyisedxehenei tyloo Dotoodo xeregei Arkomaadai bişe xydelmerilegşed, zasagai togtooloor xaira olgogdohon nyxed **Frinoovski, Beelьski, Redeens, Daagin, Zakoovski** ba busadta oorden xairanuud ygtebe.

Myn, Moskvaa—Voolga kanaalii barigşadta oorden xairanuud ygtebe. Kanaalai ba rilgiin naçaalьnig nyxer **Beerman,** axalagşa inzeneer nyxer **Żyyk,** rajoonuudai naçaalьni guud, inzeneernyyd, barilgiin sotruudniguud oorden xaira nuudii abba. Kombriig Xolьzuunovto Soveed Xoboonoi Geroin nerii tereende olgohon tuxai graamota ba Leeninei oorden xaira ygtebe. Eneenhee gadana Xydelmerişen Tariaaşanai Ulaan Aarmiiin xeden komandiirnuud xairanuudii abba. Gyrenei xilii xamagaalxa xeregte geroilig ba zorimgoi jabadal yzyylheneinь tyloo xaira olgogdohon ulaan seregşe S. J. Fodecjev Ulaan Tugiin oorden xaira abba.

Nyxer M.I. Kaliinin oordenuudii ygeze dyyrgeed yge xelebe.

Ijyyliiin 27-oi yder SSSR-ei CGK-ai Preziidiymei zasedaani deere nyxer Kaliininai xelehen ygehoo

—Nyxedyyd, myneoder jyre busiin yder baina—bidener ene yder Dotoodo Xeregei Arkomaadai xytelberilegşedte oordenuudii bariuulnabdi.

Edende oorden xaira olgoxodoo, hezeg hanaxa negeş grazdaniiin manai Soveed Xolboon soo baixagyi baina. Faşiistnuud bolbol, manai orondoxi oloşogxon toonoi niuurnuudaar barisaatai baihiinь bide medenebdi. Edenei barisaajiinь medeze, faşiis şpioonuudai ba diversaantnuudai uurxaiji eliryylxe ba tedeniii ygei xexe jabadai bolbol Dotoodo xeregei aradai komisariaadai şine xytelberiiin jixexen aşa gabijaa bolno. Iimehee xydelmerişen tariaaşanai zasagai zyghee edeende olgogdohon deede xaira—soveedai byxii arad zonoi gabijaa tygelder xaira bolno. Bidener egeel erxim bolьşeviiguud baixa johotoibdi geze nyx. Jezoov ende demii bişe xelee. Nikolai Ivaanoviç ynexeere proletaariin diktatuuriin xariuusalgata ba xursa zebseg bolxo aradai dotoodo xeregei arkomaadai xydelmeriiin bolьşeviizmii, partiijna baixa jabadalii xaruulaa. Ene temdeglegdehen gabijaata jixe xydelmerii gansal bolьşeviizmiin ideeji tyşeglen, gansal bolьşeviizmii gyised şudalagşad xeze şadaxa baina. Amzalta tuilaxiin tula, eehediingee speciaalьnostii deeşelyylxiin tula bolьşeviizmiin ideeji şudalxa xereg ton şuxala geze bide xuuşan marksiistnar xodo xeledeg bainabdi. Xerbee eneenei byxii azalda xereglegdedeg haanь Dotoodo xeregei arkomaadai azal xeregte byri jixeer xereglegdexe uşartai.

Nikolai Ivanooviç eeriingee şadabariii tusagaar yrgeneer tabiza maşa jixe xydelmeri xehen ba onso hain yrenyydii tuilaa. (Ende xabaadagşad bygede nyxer Jezoovto xyndelelei ovaaca xene). Enenь xadaa asuudalnuudaingaa şiidxeberidenь johotoi partiijnaar, johotoi bolьşeviigoor xandaza şadahiinь elirxeilne. Çekiistner, taanarta ene bolbol eshediingee xariuusalgata xeregte xaişan geze xandaxiintnai obrazeec bolzo ygene. Bodoto xeregtee johotoi bolьşeviigoor xandaza şadaxa jabadal—amzaltiin zaloog myn.

Myn, nyxer Jezoovoi baidalai uşarii medeze eeriingee aparaadii şinedxen zoxioozo tabixa onso şadabariiinь temdeglexe xeregtei baina. Nikolai Ivaanoviç bolbol ede xatuu berxe xeregyydii sariuunaar gyisedxen dyyrgeze şadaa. Nyxer Jezoovoi xydelmerinь bolbol bişe xytelberilegşedte hain zişee bolxo baina.

Baha Moskvaa—Voolga kanaalai barilgiin gaixamşagta xydelmeride dotoodo xeregei arkomaadaixidai aguu jixe xydelmeri dyyrgehiinь temdeglexii xysenem.

Nyxer M. M. Slavuuckii SSSR-ei Japoondo huugaa byrin erxete tyloolegşe bolgon tomiloxo tuxai

SSSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai Preziidiymei togtool

SSSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai Preziidiymei togtooxoнь: | Nyxer Slavuucki Mixaiil Mixailoviçii SSSR-ei Japoondo huugaa byrin erxete tyloolegşe bolgon tomiloxo.

SSSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai tyryylegşe **M. Kaliinin.**
SSSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai sekretaarь **A. Goorkin.**

Moskvaa, Kreemlь. 1937 onoi ijyyliiin 27.

***

Slavuucki Mixaiil Mixailoviç bolbol 1893 ondo Kremençyyg goorodto tyrehen baina. Politexniis instityydte huralsaza garba. 1919-1920 onuudta RSFSR-ei, Byxaarda baigaa byrin erxete tyloolegşiin negedygeer sekretaarь baiba. 1920-1921 onuudta geraatda (Afganistaan) viice-koonsyl baigaad, hyyleeriinь generaalьna koonsulai ujalga dyyrgeze xydelmerilehen baina. 1921-1923 onuudta refereent ba Gadaada Xeregei Arkomaadai oiro Vostoogoi xeltesii erxilegşiin tuhalagşaar xydelmerilbe. 1923-1924 onuudta Tavriizda (Iraan) generaalьna koonsyl baiba. 1924 onhoo xoişo 1927 on xyrter SSSR-ei Iraanda huugaa elşen tyloolegşiin negedygeer sekretaariinь ba xeregei naidalgata baihan. 1928-1929 onuudta Gadaada xeregei Arkomaadai dunda Vostoogoi xeltesii erxilegşiin tuhalagşaar baihan. 1930-1931 onuudta Taşkeentda huugaa, Gadaada xeregei Arkomaadai tyloolegşeer azallaba. 1931 onhoo xoişo odoo xyrter SSSR-ei, Xarbinda huugaa koonsyl bolon xydelmerilze baiba. (TASS).

SSSR-ei CGK-ai Preziidiymei zasedaani deere ijyyliiin 27-oi yder nyxer N. I. Jezoovoi xelehen yge

Nyxer Jezoov bolbol eeriingee yge soo xamagai tyryyn manai Soveed gyrenei ajuulgyiji saxixa oorganuudai onso tusagaar baidaltain tuxai temdeglen xelehen baina.

Delxei deerexi negeş gyren soo, gyrenei ajuulgyiji saxixa oorganuud, razveedkiin oorganuud bolbol manaixida adali arad zontoigoo nigta xolbootoi, ene arad zonoigoo intereesii eli todoor xaralsan, arad zonoigoo tuilahan erxe syleeji xamagaalan zagsaza baixa oorganuud xaanaş baixagyi.

Kapitaliis gyrenyydei razveedkiin oorganuud xadaa eehediingee gyren soo tolgoilon baigaa byleg kapitaliistanuudai intereesii xamagaalan saxiza baixa tuladanь yrgen arad zonь, ilangajaa duragyisen yzedeg baina. Zygeer, manai Soveed razveedka, Soveed gyrenei ajuulgyiji saxixa oorganuud bolbol Soveed arad zonoigoo intereesii xamagaalan saxiza baidag baina. Iime deerehee arad zondoo xyndelegdedeg, Soveedai arad zon bolbol tedenei aşa gabijaaji inag xaluunaar xyrieelen baidag baina. Eneen deerehee, bolьşeviig byxenei, çekiista byxenei ba Dotoodo xeregei arkomaadai xydelmerilegşed byxenei ujalganь eli todo bolno.

Dotoodo Xeregei Arkomaadai oorganuudta azallaxa jabadal bolbol, xaira abhantai adali geeşe. Eneenei uşaranь xadaa arad zon bolbol byxii Soveed oronoi intereesii xamagaalan saxixa xatuu xariuusalga jixete yçaastogii bidende daalgan naidaza ygehen baina. Iimehee Dotoodo xeregei arkomaadai xydelmerilegşedhee arad-zonoi erilte ulam jixe bolhon baina. Uşar iime tula manai xamagai tyryyşiin ujalga xadaa, arad zonoigoo ene naidalgii hainaar dyyrgexe jabadal bolno.

Dotoodo Xergei arkomaadai oorganuudta xydelmerileze baihan xynyyd bolbol, ilangajaa Soveed arad zondoo ynen şudarguu xandaza, jamarş yjede arad zonoigoo intereesiin tyloo ami bejee xairlangyi ygexe ynen şudarguu bolьşeviiguud geeşe geze arad zon tooloxo baina. Edener bolbol eehediingee Exe orondoo, eehediingee zasag, eehediingee paarti ba paartiin voozdь nyxer Staalinda xizaarlaşagyi ynen şudarguu xynyyd baixa baina.

Bidener bolbol, xairii xylieen abxa jabadal bolbol, manai xariuusalgii xeden xubi deeşelyylne: Soveed arad-zonoi urda, eehediingee zasagai urda, paartiin urda, manai voozdь nyxer Staalinai urda ba eehediingee xydelmerişedei kolektiivai urdaxi xariuusalganuudii ulam deeşelyylen yrgexe johotoi geze bi oilgonob. Ene xaira olgohon jabadal bolbol gyreneigee daalgahan zorilgonuudii zişeete hainaar dyyrgemzelehen manai kolektiivai xeden nyxedii temdeglehen jabadal bolxo. Tus xaira bolbol bideniii paarti ba zasag xaana jamar xydelmeride elьgeenè, tendenь zişeete hainaar xydelmerilexii ujalgalana,—geze nyxer Jezoov xelebe.

Manai Dotoodo Xeregei arkomaadai xytelberilegşed bolbol paarti ba zasagaigaa daalgabarinuudii xysed hainaar dyyrgeze şadaxabdi.

Bidener bolbol, Dotoodo Xeregei arkomaadaixid—bolьşeviiguudai soloto nerii gutaaxagyi ba myneoder zasagai ygehen xairii xyndeteigeer zyyze jabaxabdi geze eehediingee arad zon, paarti ba zasag, manai voozdь nyxer Staalinda tangariglanabdi,—geze nyxer Jezoovoi ygejee dyyrgexedenь nerjeme ovaaca bolbo.